

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדקה, עסק בכתבת-שער שלו במסך השקרים של בן-גוריון, כתבה שציקרה מכתב אישי של עורך השבועון לראש-משלת ישראל, תחת הכותרת: "הנרוח: ש.ב." תחת הכותרת, "כשפולה צילצלה", הובאה פרשה, שעסקה ברעיונות ראשי-הממשלה, פולה בן-גוריון, שהרימה טלפון אל מנהל הגיבסיה העברית ב" החברה הוותיקה לו לראות לבחינת-הכרעה של כמה תלמידים, בני מכרה, שלא נמצאו ראויים לכך. לתל מוסע מיוחד של תאטרון "זירה", שהעלה את מחזהו של יתני יונסקו, "החמרת בעלת הקרחת", וימנה מערכת השבועון אולם מלא בקרחים לסימפוזיון על ראשיהם.

תחת הכותרת, "האלוף כחצאית" הובאה רשימה מתורגמת

מתוך השבועון האמריקאי "ניו יורקר", שהעלתה קווים לדמותו של אלוף היים לפקוב. מדור הספרים סיקר את ספרו של מרדכי שכוב, "בערער בערבה". תחת הכותרת, "הנגספרים תרעו למחלת" הובאו קטעים מתוך ספרו של התסריטן היהודי-אמריקאי הנודע, בן הבט, שסייע לאנשי "הוועד העברי לשיח" דרך לאומי" בימי המנדט בארץ. תרומות.

כשער גליון: ראשי-הממשלה דויד בן-גוריון.

"העולם הזה" 1028
תאריך: 26.6.1957

עלייתו של שימעון פרס כעסקן מיפלגתי * יהודים

ולא יהודים * מונית במקום קדוש * שרת מדבר סינית

הנערכת אצל בני כל הגילים מטעם מיש-ר הדתות. לא פחות התעניינו בדבר הי-בנים הערלים עצמם. שלא רצו להיות שר-נים מחבריהם בבית-הספר, ביצעו בכמה מיקרים קיצוניים את המילה בעצמם. אולם ברוב המיקרים האחרים נערכה המילה בי-בתי-חולים המלאים כמעט עד אפס מקום בבני כל הגילים, העוברים את הניתוח הקל.

מי עז מר? לא פחות מעסיקה את ראשי הדת בעיית נישואי התערובת. אף ששלטונות-העלייה משתדלים מאוד למנוע את עלייתם לארץ של בני או בנות זוג בלתי-יהודיים, הרי אין כל היהודים העו-לים רוצים להיפרד מרעותיהם. לרוב הם מוסרים לנציגי המדינה פרטים כותבים על הנשים, ומחוסר כל אפשרות לבצע בדיקה בארצות מולדתם, מתגלה התרמית רק במאוחר.

הדבר המדאיג את הרבנים הוא שלפי ההלכה היהודית, יחוס הבנים הולך אחרי האם, ובנה של נוצריה הוא נוצרי. קבע התלמוד: "נוכרי הבא על בת ישראל, הבן ישראל ישראל מעלתא הוא", ואילו "בן ישראל הבא על נוכרית, הבן נוכרי גמור".

הפתרון הסביר: נסיון-רבא של הרבי נות לגייר את הנוצרות הרבות הבאות לישראל.

מישפט

יסורי אהבה

לפני שופט השלום התל-אביבי יהודה טרייביטש, עמד גבר צעיר ויפה תואר, בתיקו של יעקב אברהם, בן ה-22, כבר נלשמו 15 עבירות קודמות, החל בתקיפה וכלה במעשה מגונה ובריחה ממעצר חוקי. עתה הואשם בתקיפת צעירה בשם אסתר כהן, בן-ציבורי.

השופט האזין להסברי הנאשם, פסק לבסוף: שלושה חודשי מאסר. יעקב משך בכתפיו בשלווה, התכונן לצאת בלווית השוטרים. לפתע הגיחה אליו צעירה שחיי חזרת, דקת-גו, לבושה חולצה ציבעונית. היא נתלתה על צווארו, כיסתה את פניו בנשיקות ליהטות. "אל תעזוב אותי!" התייפחה. "אל תעזוב אותי!" היתה זו אסתר כהן.

אנשים

● כתב על המשחר בכנסת צבי אמי" תי: "השיב ברייה משונה היא: חיה בעלת-מחלת, אך בהיותה מגושמת — משאירה היא אחריה עיקבות ולבטים במקומות שבהם עברה; אהבת היא אל-מוניות ואף-על-פי-כן נפגשו איתה רבים פנים-אל-פנים".

● האם צריך לקבוע מוזה בתוך מונית או לא? שאלה חמורה זו עורר השבוע בפני הרבנות הראשית המנהל הכללי של משרד-הדתות שלמה זנוויל" כהנא. אחרי שהרבנות עיינה בדבר, פסי-קה כי אין צורך בכך, נאנח לרווחה אחד העיתונאים: "איזה מזל! אני כבר חשש-תי שכהנא יכריע על כל מונית בארץ כעל מקום קדוש!".

● כאשר חזר השבוע ח"כ מפא"י משה שרת ממסעו השני לאסיה, הוא מיהר להפגין בשימחה לפני עובדי שדה-התעור-פה בלוד את הישגיו, בדברו אליהם בסיני-גית שוטפת, להנאתם המרובה של הי-שועים.

דח

גבעת הערלות

גבעת ההיא אמר ה' אל יהושע: עשה לך חרבות-צורים, ושוב מול את בני-ישראל שנית. ויעש לו יהושע חרבות-צור-ים, וימל את בני-ישראל אל גבעת-הערלות... כי מולים היו כל העם היוצ-אים (ממצרים) וכל העם הילודים במד-בר, בדרך צאתם ממצרים, לא מלו. כי ארבעים שנה הלכו בני-ישראל במדבר (יהושע ה').

שום גיבעה של ערלות לא נערכה בישראל, אולם מזה כמה שבועות נערך בישראל מיבצע של מילה שלא היה כדוג-מתו מאז שני קודמיו: מילת העם שיצא ממצרים, ומילת בני היוצאים ערב פלי-שתם לכנען. גורם המיבצע: העליה ההמרי-גית מאירופה.

מזה 18 שנה, מאז פרוץ המלחמה העור-למית השנייה, לא מלו רוב היהודים במר-כו ובמיוחד אירופה את בניהם. לא היה להם כל רצון להטביע על ילדיהם סימן אולם בלתי-מחיקי, המזהה אותם כיהודים. כמעט כאשר הגיעו עתה לארץ, הודקה הבטיח בכל חריפותה.

רוב הערלים נתגלו בבדיקה הכללית.

יום חמישי* שבו חזר על החשדות ש-הושמעו בהעולם הזה לגבי פרשת רצח קסטנר.

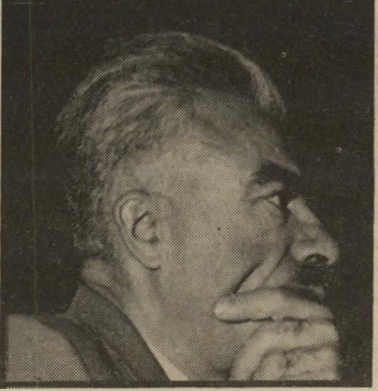
גם אז לא ויתר פרס על הנאום שלא נישא. פירסם אותו בדבר בלוויית ההערה התמימה: "מתוך נאום בבית סוקולוב". אולם העיתונאים, היודעים להעריך את כוח קבוצת-המנהלים, לא התרגזו. השבוע היו מינו שוב את פרס. קיימו את האסיפה שבוטלה אז — אלא מבלי להזמין את הד"ר באדר.

גם הפעם לא טמן פרס את לשונו כי-צלחת. הוא לא גילה רק פרטים ביטחון-ניים שהיו עד כה סודיים (למשל: ביטול מישלוח אוניית-המיבחן בתעלת-סואץ, אחר-רי שצרפת נכנעה לגמאל עבד-אל-נא-צר). אלא מסר גם כמה הכרזות מדיניות על יחסי ישראל עם ברית-המועצות, מדי-ניות העליה, ועוד — הכל נושאים הנוג-עים לשרים, אינם נוגעים לחלוטין לפקיד בכיר במשרד-הביטחון.

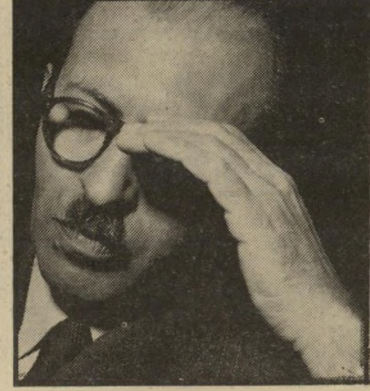
כמו כל הנאומים של שימעון פרס, קצר גם נאום זה קציר כפול: יכול גלוי של כותרות שמנות בעיתונים, יכול סודי שני של שאלות בממשלה.

* על פי סיפורו הידוע של ג.ק. צ'יט-רטון הנושא אותו שם, שבו הוא תיאר מחתרת אנארכיסטית המורכבת כולה מ-10 סוכני הבולשת, בראשות המפקח הכללי.

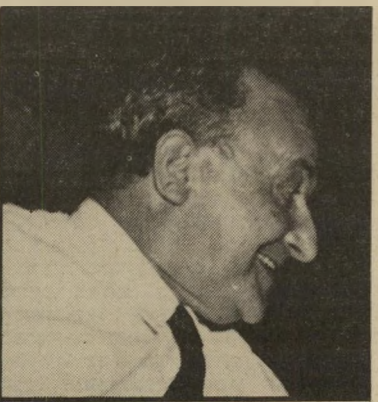
ארבעה קורבנות הבילוש המיפלגתי

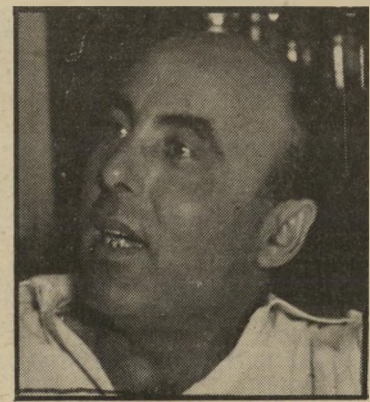
מאיר יערי
סכשיר בשולחן

מנחם בגין
התפרצות לדירה

פרץ ברנשטיין
שיחות מוקלטות

אריה בן-אליעזר
עיקוב בליה

העם

אל הים

אחרי כמה היסוסים החליט הקיץ סור-פית לפקוד את ישראל. הוא כיסה את הארץ כולה בחומו המספר, ואת השפלה בלחות מטרידה. מויעים ועייפים, הפנו מאות אלפי האזרחים את מבטיהם אל הים.

התנועה אל שפת-הים — התנועה ההמרי-גית האמיתית היחידה בארץ — נפתחה בכל היקפה. היא החלה לאורך החופים, שם גילו הצעירים את גופם לעיני השמש ובנות המין השני. תנועה זו התפשטה לירושלים. שם נאסרו בעלי משאיות שי-ביקשו להביא את ההמונים בשבתות לים; ציפתה לתגבורת אווירה עם סיום שנת-הלימודים בשבוע הבא.

מבבד עך מופקכה. אולם לא רק חובבי החול והמים הפנו השבוע את מבטיהם אל מרחבי הים הכחול. גם מדי-נאי ישראל, ארצות-הברית ובירות העולם נעצו את עיניהם באגן המזרחי של הים התיכון, גרמו לכך שלוש צוללות סוביי-טיות שנמסרו למצריים.

מאז שחר ההיסטוריה היה הים התי-כון יורה למאבק על שילטון העולם. הבבלים קראו לו "ים אמורי" ("ים המי-רב" או "ים האמורים"). הרומאים קראו לו "מרה אינטרום" ("הים הפנימי") או "מרה נוסטרום" ("הים שלנו"). הערבים קראו לו "בחר אל-רום" ("הים הרו-מאי"). השבוע, זמן רב אחרי שהפך לאגם קטן ועומת האוקיינוסים הגדולים, היה נד-מה כי תיפול הכרעה נוספת על פני מימיו — הכרעה שתשפיע מאוד על יש-ראל. אף שלישראל עצמה אין כל חלק בה.

מפלגות

שימעון פרסוטה

שימעון פרס, המנהל הצעיר (33) של משרד-הביטחון, היה פעם אדם נחבא אל הכלים. אולם בחודשים האחרונים, הכלים היחידים שהוא נחבא אליהם הם מכשירי-הפירסומה.

מינהגו של הפקיד הבכיר לנאום בכל הזדמנות נאומים סנסציוניים, המכילים תמיד פרטים ביטחוניים המבטיחים להם כותרות ראשיות, עורר לא פעם רוגז בין שרי-הממשלה, שאינם מעזים לדבר בפומ-בי על נושאים כלי-כך עדינים. כמה שאיל-תות כבר הוגשו בעניין זה לשר-הביטחון. אולם פרס, יליד פולין, שזכה בפי-יריבו במסא" לתואר "שימעון פירסומה", לא התחשב בדעת השרים. הוא היה בטוח בגבו הרחב של דויד בן-גוריון ובתמיכה בקבוצת המנהלים.

רוגז ביום החמישי. ערב יום העצי-מאות עורר פרס סנסציה, הפעם על-ידי-כך שלא נאם. הוא נמנע ברגע האחרון מלהופיע באספה בבית סוקולוב בתל-אביב, יחד עם חבר-הכנסת יוחנן באדר. הסיבה: באדר הרגיש את אנשי השיב. בי-מאמר שנשא את הכותרת האיש שהיה